

DINKO LJUBIĆ*, DAVOR POSILOVIĆ**, DANIJEL JAVORIĆ BARIĆ****

Nedozvoljena uporaba oružja na javnome mjestu

Oružje je opasna stvar strogo uređene nabave u pravnom prometu, čija eventualna zloupotreba može imati pogubne posljedice za javnu sigurnost (Ljubić i Javorić Barić, 623: 2024), stoga pravni sustav nedozvoljenu upotrebu oružja, zbog šireg dijapazona razloga, klasificira kao kazneno djelo ili prekršaj. U slučaju da se takvom uporabom oružja dovelo u opasnost drugu osobu ili imovinu većeg opsega, ostvaruje se biće kaznenog djela dovodenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom iz čl. 215. Kaznenog zakona¹, koji u st. 1. kao temeljni oblik djela propisuje: tko požarom, poplavom, eksplozivom, otrovom ili otrovnim plinom, ionizirajućim zračenjem, motornom silom, električnom ili drugom energijom ili kakvom općeopasnom radnjom ili općeopasnim sredstvom izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega,² kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Da bi se ostvarilo obilježje navedenog kaznenog djela, posljedica korištenja oružja mora izazvati opasnost, i to ne kao daleke buduće mogućnosti nastupanja povrede na objektu radnje, nego kao stvarne (faktične) situacije u kojoj predstoji nastupanje te povrede za život ili tijelo ljudi ili imovinu većeg opsega (Horvatić *et al*, 2002: 73). Dakle, da bi postojalo navedeno kazneno djelo, mora postojati konkretna³ opasnost koju možemo definirati kao neredovito stanje u kojem prema općem iskustvu možemo s velikom vjerojatnošću svakoga časa očekivati nastupanje posljedice u obliku povrede zaštićenog dobra (Garačić, 2016: 475-476).

---

* Dinko Ljubić, univ. spec. crim., Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“, Ravnateljstvo policije, Ministarstvo unutarnjih poslova, Zagreb, Hrvatska.

** Davor Posilović, univ. spec. crim., Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“, Ravnateljstvo policije, Ministarstvo unutarnjih poslova, Zagreb, Hrvatska.

*** Danijel Javorić Barić, mag. iur., Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice, Hrvatska.

¹ Kazneni zakon, NN br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 144/22., 114/23. i 36/24.

² Odredbom čl. 87. st. 28. KZ-a propisano je da je imovina većeg opsega ako prelazi vrijednost od 26.544,56 eura.

³ Naime, u kaznenom pravu opasnost dijelimo na apstraktnu i konkretnu. Apstraktna opasnost je stanje koje stvara mogućnost (niži stupanj sigurnosti) povrede zaštićenog dobra (Pavlović, 2015: 931) te se stoga razlika između prekršaja i kaznenog djela očituje u jačini ugrožavanja (apstraktnog ili konkretnog) vrijednosti koje je potrebno štiti (Josipović *et al*, 2014: 37).

Kada upotreba oružja na javnome mjestu ne dovede do konkretne opasnosti, odgovornost počinitelja može biti prekršajna, i to prema dva zakonska propisa. Tako je odredbom čl. 21. Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira⁴ (u daljnjem tekstu: ZPPJRM) propisano da tko neovlašteno puca iz vatrenog oružja, pali rakete ili sličan eksploziv ili zapaljiv materijal ili na drugi način narušava mir i sigurnost građana, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 700,00 do 4000,00 eura ili kaznom zatvora do 30 dana. U vezi s tim prekršajem Filipović i Juras (2020: 91) navode da je inkriminacija navedenog prekršaja, među ostalim, neovlašteno pucanje iz vatrenog oružja te s tim u vezi citiraju presudu Prekršajnog suda u Supetru, posl. br.: Jr-109/06-2 od 26. 7. 2006., kojom je počinitelj osuđen za navedeni prekršaj zato što je iz dvorišta svoje kuće pucao iz lovačke puške marke Crvena zastava u smjeru svog vrta te je tako narušavao mir i sigurnost mještana.

Međutim, uzimajući u obzir inkriminaciju u navedenom čl. 21. ZPPJRM, razvidno je da je biće tog prekršaja vrlo slično⁵ s prekršajem iz čl. 70. st. 1. toč. 12. Zakona o nabavi i posjedovanju oružja građana⁶ (u daljnjem tekstu: ZNPOG), koji propisuje da će se novčanom kaznom od 660,00 do 5300,00 eura ili alternativno kaznom zatvora do 60 dana kazniti za prekršaj fizička osoba koja oružje upotrebljava na javnim mjestima ili na mjestima gdje se može ugroziti sigurnost građana.⁷ U vezi s tim prekršajem dat ćemo konkretan osvrt u nastavku članka na temelju analize sudske prakse.

Postupajući u povodu optužnog prijedloga Policijske uprave šibensko-kninske, Policijske postaje Šibenik s ispostavom Primošten, Klasa: 211-07/22-5/3375, Urbroj: 511-13-07-22-1 od 16. 2. 2022., Općinski sud u Šibeniku, Stalna služba u Kninu, donio je presudu, posl. broj: Pp-449/2022 od 10. 12. 2024., kojom je okrivljeni Z. B. proglašen krivim zbog počinjenog prekršaja iz čl. 70. st. 1. toč. 12. ZNPOG-a te mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 660,00 eura. Na temelju članka 76.a st. 1. Prekršajnog zakona⁸ (u daljnjem tekstu: PZ) trajno mu je oduzeto oružje zato što je ispred lokala iz vatrenog oružja, točnije pištolja, ispalio više hitaca u zrak. Potom je taj pištolj nosio za pojasom vidljiv ostalim uznemirenim gostima kafića, koji događaj nisu prijavili policiji zbog straha od reakcije okrivljenika.

Protiv navedene presude okrivljenik je pravodobno izjavio žalbu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava, kao i odluke o kazni i trošku. Također, u bitnom navodi da je samo priznao kako je pucao na parkiralištu, a ne u lokalu, čime nikoga nije doveo u opasnost, niti je istina da je šetao kafićem s pištoljem za

⁴ Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, NN br. 41/77., 52/87., 47/89., 55/89., 05/90., 30/90., 47/90., 29/94., 114/22. i 47/23.

⁵ Mišljenje je autora da bi u slučajevima kada se navedena radnja može podvesti pod oba prekršaja prednost trebalo dati prekršaju propisanom čl. 70. st. 1. toč. 12. ZNPOG-a s obzirom na to da je riječ o mnogo užem i preciznijem prekršaju jer se može počiniti samo upotrebom oružja, ne i drugih opasnih stvari ili radnji, odnosno inkriminira se upravo oružje kao opasna stvar. Podredno, riječ je o specijalnoj normi u odnosu na čl. 21. ZPPJRM te se stoga može primijeniti načelo *lex specialis derogat legi generali*, odnosno da specijalna norma isključuje primjenu opće norme (Visković, 2001: 241).

⁶ Zakon o nabavi i posjedovanju oružja građana, NN br. 94/18., 42/20. i 114/22.

⁷ Zanimljivo je spomenuti i da zakonodavac u odredbi čl. 35. st. 1. ZNPOG-a propisuje da je vlasnik oružja dužan oružje održavati u ispravnom stanju i njime pravilno i pažljivo rukovati. Međutim, za nepostupanje sukladno s tom odredbom nije propisana sankcija pa je stoga riječi o nepotpunoj pravnoj normi jer nedostaju pravne posljedice ponašanja koje je kvalificirano kao delikt (Vrban, 2003: 249).

⁸ Prekršajni zakon, NN br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. i 114/22.

opasačem i time plašio druge goste. Nadalje, navodi da prvostupanjski sud nije u dostatnoj mjeri cijenio olakotne okolnosti, a pogotovo to da je priznao djelo i izrazio žaljenje.

Presudom Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: VPS), posl. broj: Ppž-614/2025 od 23. 10. 2025., odbijena je kao neosnovana žalba okrivljenog Z. B. te je potvrđena prvostupanjska presuda Prekršajnog suda u Šibeniku. Iz obrazloženja navedene presude VPS-a:

„5. U odnosu na činjenično stanje, ovaj Sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio postojanje svih odlučnih činjenica, te je zadovoljavajuće obrazložio odluku o krivnji okrivljenika.

5.1. Na temelju slobodne ocjene provedenih dokaza, sukladno čl. 88. st. 2. PZ-a, kao što je slobodno cijenio i postojanje svih relevantnih činjenica, pri čemu nije bio ograničen i vezan nikakvim dokaznim pravilima, prvostupanjski sud je odluku temeljio na analizi obrane okrivljenika i čitanja dokumentacije u spisu (zapisnik o balističkom vještačenju, zapisnici policije o očevidu i ispitivanju osumnjičenika, izvod iz prekršajne evidencije), nalazeći da postupanje žalitelja na način opisan u izreci pobijane presude ispunjava zakonsko biće djela.

5.2. Iz obrane kao i iz žalbenih navoda proizlazi da i nije sporno da je žalitelj ispred ugostiteljskog objekta ispalio nekoliko hitaca u zrak iz svojeg pištolja. Time je u cijelosti ispunjeno biće prekršaja iz 70. st. 1. toč. 12. ZNPOG-a koji čini tko „...oružje upotrebljava na javnim mjestima ili na mjestima gdje se može ugroziti sigurnost građana“.

5.3. Što se tiče žalbenog navoda da nije točno da bi iste prilike zataknuo pištolj za pojas i tako ga nosio pred gostima lokala i da nije nikog ugrozio, ukazuje se da je prekršaj ispunjen u cijelosti pucanjem iz oružja na javnom mjestu. Svi ostali navodi koje tužitelj iznosi u sklopu činjeničnog opisa u optužnom aktu (da je zataknuo pištolj za pojas, da je vlasnik više komada oružja, da su pretragom terena nađene čahure, da je izvršen očevid i balističko vještačenje...), koje navode je i sud prvog stupnja nepotrebno unio u izreku presude, predstavljaju nepotrebni „pravni balast“⁹ u činjeničnom opisu kojim se opisuje kontekst događaja i način utvrđenja prekršaja. Sud je trebao precizirati i pročistiti činjenični opis ostavljajući samo odlučni dio inkriminacije, no navedeni „višak“ ne utječe na postojanje samog bića prekršaja koje je nedvojbeno ostvareno.

6. Slijedom navedenog, žalbeni navodi žalitelja iz kojih proizlazi da je uslijed pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja došlo i do pogrešne primjene materijalnog prava, su također neosnovani. Svoju odluku o krivnji prvostupanjski sud je zadovoljavajuće obrazložio, te je izveo pravilan i nedvojben zaključak o krivnji okrivljenika, pravilno pravno označivši njegov prekršaj.

7. Razmotrivši odluku o izrečenoj kazni, ovaj Sud smatra da je prvostupanjski sud okrivljeniku za počinjeni prekršaj izrekao odgovarajuću kaznu, primjerenu stupnju njegove krivnje, opasnosti djela i svrsi kažnjavanja iz članka 32. PZ-a.

---

⁹ Uzimajući u obzir navedenu analizu razgraničenja između bića prekršaja po ZPPJRM-u i ZNPOG-u, razvidno je da se sud referira upravo na taj aspekt, odnosno upućuje na okolnost da pravni balast, odnosno višak o kojem je riječ, jest razdioba između te dvije vrste prekršaja. Okrivljenikova žalba imala bi smisla u trenutku kada bi pravni temelj inkriminacije bio drugačiji, dok u ovom slučaju treba pohvaliti tijelo progona koje je ispravno odlučilo o primjeni pravnog propisa.

Za predmetni prekršaj propisana je propisana novčana kazna u rasponu od 660,00 do 5.300,00 eura odnosno kao teža kazna, kazna zatvora u trajanju do najviše 60 dana,¹⁰ a prvostupanjski je sud (pravilno primijenivši zakon koji je po predviđenoj kazni najblaži za okrivljenika) izrekao najmanju predviđenu novčanu kaznu za to djelo.

Vrednujući razmjere i objektivnu težinu djela u smislu cjelovite koncepcije svrhe kažnjavanja i analitičkog postupka pri sudskom odmjeravanju kazne, ovaj Sud nije našao opravdanje za primjenu članka 37. PZ-a, odnosno za ublažavanje novčane kazne, jer utvrđene olakotne i otegotne okolnosti nikako ne daju osnova za ublažavanje kazne¹¹ ispod propisanog zakonskog minimuma (pogotovo s obzirom na činjenicu da je okrivljenik prekršajno kažnjavan). Prvostupanjski je sud izričući blažu kaznu - novčanu kaznu u minimalnom predviđenom iznosu za to djelo prekršaja, uzeo u obzir sve okolnosti koje utječu na visinu iste. Po ocjeni ovog Suda, imajući u vidu prirodu i težinu počinjenog djela prekršaja, kao i sve vidove zakonske svrhe kažnjavanja, izrečena kazna nije previsoka,¹² te je prvostupanjski sud izrekao primjerenu kaznu koju je valjano i argumentirano obrazložio, a koje obrazloženje prihvaća i ovaj Sud.“

LITERATURA

1. Filipović, H., Juras, D. (2020). *Komentar zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira sa sudskom praksom*, Zagreb, Novi informator.
2. Garačić, A. (2016). *Kazneni zakon u sudskoj praksi – posebni dio*, Rijeka, Libertin naklada.
3. Horvatić, Ž., Cvitanović, L., Novoselec, P. (2002). *Rječnik kaznenog prava*, Zagreb, Masmedia.
4. Josipović, I., Tripalo, D., Korotaj, G., Klarić, G., Rašo, M. (2014). *Komentar prekršajnog zakona*, Zagreb, Narodne novine.
5. Juras D., Juras, M. (2021). *Ublažavanje prekršajne kazne*, Policija i sigurnost, vol. 30, br. 3, str. 430–438.
6. Ljubić, D., Javorić Barić, D. (2024). *Zdravstvena sposobnost za držanje i nošenje oružja*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, vol. 61, br. 4, str. 623–639.
7. Ljubić, D., Prišlin, N., Čelić, J. (2024). *Nedoželjeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari*, Policija i sigurnost, vol. 33, br. 2, str. 148–164.
8. Kazneni zakon, NN br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 144/22., 114/23. i 36/24.

---

¹⁰ Uzimajući u obzir raspon novčane kazne, kao i alternativno propisivanje kazne zatvora u trajanju do 60 dana koja je u prekršajnom pravu predviđena samo kao izvanredna kazna (Veić *et al*, 2012: 67), razvidno je da je zakonodavac navedeni prekršaj u ZNPOG-u razvrstao, prema stupnju opasnosti, kao jedan od najtežih prekršaja protiv javne sigurnosti (Ljubić, Prišlin i Čelić, 2024: 156-157).

¹¹ Naime, ako bi sud izrekao ublaženu kaznu okrivljeniku iako za to nisu ispunjeni zakonski uvjeti, riječ bi bila o pogrešnoj primjeni materijalnog prava u korist okrivljenika pa bi tužitelj u tom slučaju trebao izjaviti žalbu jer takvu povredu viši sud ne može ispraviti po službenoj dužnosti (Juras i Juras, 2021: 430).

¹² Uzimajući u obzir postojanje otegotnih okolnosti u smislu načina počinjenja prekršaja, kao i prijašnje osuđivanosti, a s obzirom na to da je prvostupanjski sud počinitelja kaznio novčanom kaznom u minimalnom zakonskom iznosu, zanimljiv bi bio stav VPS-a vezan uz sankciju da je kojim slučajem tužitelj izjavio žalbu na navedenu presudu.

9. Pavlović, Š. (2015). *Kazneni zakon – zakonski tekst – komentari, sudska praksa i pravna teorija*, 3. izdanje, Rijeka, Libertin naklada.
10. Prekršajni zakon, NN br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. i 114/22.
11. Veić, P., Atanasov, B., Boban, N., Gluščić, S., Krelja Tovarec, A., Matija, I., Markov, Ž., Marković, S., Mršić, G., Oset, S., Završki, R. (2012). *Prekršajni zakon – komentar, sudska praksa, pojmovno kazalo*, Rijeka, Dušević & Kršovnik d.o.o.
12. Visković, N. (2001). *Teorija države i prava*, Zagreb, Birotehnika.
13. Vrban, D. (2003). *Država i pravo*, Zagreb, Golden marketing.
14. Zakon o nabavi i posjedovanju oružja građana, NN br. 94/18., 42/20. i 114/22.
15. Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, NN br. 41/77., 52/87., 47/89., 55/89., 05/90., 30/90., 47/90., 29/94., 114/22. i 47/23.

Engl.: *Unauthorised Use of Weapons in a Public Place*